

TEMA 1 INTRODUCCIÓ

- **Fonts del Dret.** Les fonts del dret són:
- La Llei (normes escrites).
- La Costum.
- Els Principis Generals del Dret.

El dret és un conjunt de normes i principis escrits o no, que regulen la convivència i que poden ser imposats per la força i que regulen la convivència d'una societat.

El Font del Dret, és divideix en: **font material**, que és l'òrgan o grup social del qual emana el dret. I el **font formal**, que és la norma que conté el Dret aplicat al cas de què és tracti.

La Llei, en **sentit ampli**, és la norma procedent dels poders de l'Estat amb capacitat normativa i que ha estat degudament promulgada.

En sentit restringit, la llei és aquella norma que emana del Poder Legislatiu i que, ha estat sotmesa a una sèrie de formalitats que li donen garantia de representativitat.

El **Costum** és la pràctica repetida d'una determinada conducta, imposada per l'ús social amb intenció de regular jurídicament l'assumpte de què és tracti.

Jerarquía de Leyes.

- La Constitución. Regula los derechos y libertades fundamentales de los españoles y el funcionamiento de las instituciones básicas del Estado (La Corona, el Parlamento, el Gobierno), así como la estructura del Estado y las funciones que corresponden al Estado y a las Comunidades Autónomas. Es la norma básica del funcionamiento del Estado. Cualquier norma que la contradiga es inconstitucional y en consecuencia nula. Para su aprobación se precisó de un referendun nacional y para su modificación se exigen mayorías muy cualificadas en el Parlamento.
- Tratados internacionales. Los tratados internacionales una vez firmados y aceptados por el Gobierno deben ser ratificados por el Parlamento y son directamente aplicables en España una vez publicados en el BOE.
- Leyes orgánicas. Son leyes orgánicas las que desarrollan los derechos y libertades fundamentales reconocidas en la sección primera del capítulo segundo del título primero de la constitución. Se titula de Los derechos y libertades fundamentales. Las que regulan el régimen electoral personal así como los que aprueban los estatutos de autonomía. Para aprobar una ley orgánica se requiere mayoría absoluta en el Parlamento, en una votación final sobre el conjunto del proyecto.
- Leyes ordinarias. Pueden regular cualquier materia que no deba ser regulada por ley orgánica. Para su aprobación se requiere únicamente mayoría simple del Parlamento.
- Decretos leyes y decretos legislativos. Tienen el mismo rango jerárquico que las leyes ordinarias y regulan las mismas materias. Un *decreto ley* sólo puede ser aprobado por el Gobierno (en caso de extrema y urgente necesidad) debiendo ser ratificado por el Parlamento en el plazo máximo de 30 días. Los *decretos legislativos* son dictados por el gobierno en desarrollo de una ley de delegación del Parlamento, una ley de bases por la que se encarga al gobierno refundir varios textos legales vigentes en uno sólo o la creación de un nuevo texto legal.
- Reglamentos. Los dicta el Gobierno en desarrollo de las normas de una ley orgánica u ordinaria, su función es concretar más el sentido y alcance de dichas normas que en el texto legal son siempre más genéricas.
- Órdenes Ministeriales. Son dictadas por cada ministerio en el ámbito de sus competencias y funciones y no son de obligado cumplimiento general.

EFICACIA DE LAS NORMAS JURÍDICAS

- ¿Cuándo entran en vigor?

A los 20 días de su publicación en el BOE. (Salvo que la propia norma diga otra cosa).

- ¿Cuándo dejan de producir efectos?
  - Cuando otra norma posterior regula la misma materia.
  - Cuando una norma posterior la deroga.

4. Un tribunal davant un cas de llacuna legal (no existia Llei aplicable al cas), al no existir tampoc costum, va decidir no dictar sentència. Es posible? Per què?

No, perquè sota la costum està els P.G.D. que son molt diversos i informen de totes les branques del Dret i tendria d'haver agafat una d'aquestes lleis. Si no existissin els P.G.D sempre tindria de resoldre el cas.

5. En un poble existia el costum de demanar diners als nois de fora, quan es volien casar amb una noia de l'esmentat poble, es tractava d'un costum jurídic? Per què?

No, perquè afecta a la llei moral.

6. Es la jurisprudència Font del Dret?

No, perquè sembla ser que la tesi majoritària i la posició del Codi Civil l'exclouen com a font del Dret, ja que les sentències del Tribunal Suprem, serveixen per a interpretar les normes jurídiques.

- Quines diferències i similituds hi ha entre un Decret llei i una llei ordinària?

Diferències:

- Per a la aprovació d'una llei ordinària és requereix majoria simple del Parlament.
- Un decret llei només potser aprovat pel Govern (en cas d'extrema necessitat) devent ser ratificat pel Parlament com a màxim 30 dies.
- La llei ordinària només pot regular qualsevol matèria que no sigui regulada per la llei orgànica.

Similituds:

- Tenen els mateixos rangs jeràrquics i regulen les mateixes matèries.
- Quines diferències hi ha entre una llei ordinària i una llei orgànica?

Doncs que la llei ordinària requereix la majoria simple per a la seva aprovació i la llei orgànica és necessita majoria absoluta a la votació final sobre el conjunt del projecte, aprovació dels estatuts d'autonomia.

La llei ordinària només podrà regular qualsevol matèria que no sigui regulada per la llei orgànica.

- Si una norma interna espanyola es contradigues amb una de la Comunitat Econòmica Europea, quina prevaldria?

Doncs prevaldria la de la C.E.E perquè la missió de la CEE és garantir la correcta interpretació i aplicació dels tractats entre la CEE i els Estats que en són membres.

TEMA 2 LA PERSONA

Jurídica Asociaciones, Corporaciones y Fundaciones.

Persona Capacidad jurídica. Aptitud para tener derechos y obligaciones. La tiene todo ser humano, hay que tener 2 requisitos:

+ 24 horas, tener aspecto humano.

Física

– Capacidad de obrar. Capacidad para ejercer los derechos y obligaciones. – Cuando tienes 18 años.

Capacidad de obrar: Regla general: Mayoría de edad: + 18 años. Capacidad de obrar es la aptitud para ejercer los propios derechos y obligaciones. Excepciones: Menor emancipado = Mayor de edad.

La **emancipación** se puede conseguir por:

- Por matrimonio (14 años) con dispensa judicial de edad.
- Por concesión judicial a partir de 16 años.
- Concesión de quienes ejercen la patria potestad (padres, tutores), 16 años.
- Por vivir independientemente de los padres, con su consentimiento a partir de 16 años.

Incapacitados: Son los que tienen deficiencias físicas o psíquicas que no pueden valerse por sí mismos. Mientras que los **pródigos**, son personas mayores de edad que derrochan sus bienes.

ESTADO CIVIL

- **Vecindad Civil:** es el vínculo que une a un individuo con la región a que pertenece lo que conlleva estar sometido a una u otra de las legislaciones civiles existentes en nuestro país. La vecindad civil se adquiere por:

- Filiación. Tienen vecindad civil de una Comunidad Autónoma los nacidos de padres que tengan esa vecindad. Si los padres tienen distinta vecindad civil se tiene el hijo la del lugar de nacimiento.
- Por opción. El hijo desde que cumpla 14 años y hasta un año después de su emancipación puede optar por la vecindad civil de su lugar de nacimiento o por la que tenga en ese momento cualquiera de sus padres.
- Por residencia. La vecindad civil se adquiere:
- Por residencia continuada durante 2 años siempre que el interesado manifieste ser esa su voluntad.
- Por residencia continuada durante 10 años sin declaración en contrario del interesado.

EXERCICIS

- Pot heretar un nen que encara no ha nascut?

Sí, perquè al concebut se'l considera com a nascut per a tots els efectes que li siguin favorables sempre que neixi amb característiques humanes.

- Per mitjà de quin instrument és pot provar el naixement d'una persona?

Es pot provar inscrivint-se en el Registre Civil, que és el instrument per provar-lo.

- Un noi de 14 anys, té capacitat d'obrar? Té capacitat jurídica?

Si està legalment emancipat sí, i si està casat a l'edat de 14 anys, sinó a partir del 16 anys.

Si perquè té dret a la vida i l'agafa al passar 24 de nèixer i tindre característiques humanes.

- Es pot nomenar un curador per a una persona que ha perdut totalment les facultats mentals?

No es pot fer, perquè el curado s'anomena quan el incapacitat no pot fer alguna cosa, però no tot és sinó pogueu fer res és nomenaria a un tutor.

- En una família el pare juga sense límit posant en perill el patrimoni familiar i la subsistència econòmica dels fills, podrà el Jutge nomenar un representant legal que administri totalment el patrimoni patern?

Sí, perquè la llei diu que la subsistència familiar és bàsica per als fills que tenen aquest dret i per això si podrien nomenar-lo.

- El jove 1 té disset anys, treballa com a empleat i viu amb independència dels seus pares sense oposició d'ells. Aprofitant els diners d'una herència es vol comprar una casa. Demanem: necessita el consentiment dels pares per a realitzar la compra, ja que no ha estat emancipat oficialment?

No, perquè està legalment emancipat i sí podrà comprar-lo perquè viu independentment de la seva família.

- Estableix les diferències entre una associació, fundació i corporació?

Les diferències són:

- **Associació.** Està creada per un grup de persones físiques o jurídiques, mentre que una **fundació** la crea una persona que té una patrimoni amb la finalitat d'un fi, que ell vol i una **corporació** està formada només per una o varies persones.
- La finalitat de l'associació és d'interès particular entre els associats, la de la fundació és que persegueix interès general i una corporació és la finalitat d'interès entre particulars.

TEMA 7

NOCIONS SOBRE DRET DE FAMÍLIA

El parentiu són els vincles de caràcter personal que uneixen els components d'una família pel fet de pertànyer-hi.

- **Parentiu de consanguinitat:** és el vincle que uneix les persones que descendeixen unes d'altres (avi, pare, fill) i les que descendeixen d'un avantpassat comú (germans, cosins, etc.). En el primer cas parlem de descendents en línia recta i en el segon de descendents en línia col.lateral.
- **Parentiu polític o d'afinitat:** es el que lliga a cada un dels esposos amb els parents de sang de l'altre, per exemple, el sogre o pare polític és el pare consanguini del marit o la muller.
- **Parentiu d'adopció:** és el que lliga a les persones entre les quals es produeix l'adopció. Per poder se adoptant el Codi Civil, després de la reforma de 1987, exigeix tenir vint-i-cinc anys i si mes no catorze mes que l'adoptat, no podent incórrer l'adoptant en alguna de les prohibicions expressament establertes pel Codi.

El matrimoni és la unió legal d'un home i una dona, creada pel lliure consentiment d'ambdós, amb l'objecte de produir entre ells una plena comunitat de vida.

Els principals elements que formen el matrimoni són els següents:

. **Consentiment dels cònjuges vàlidament expressat.**

. **Comunitat de vida.** El vincle matrimonial no té el caràcter de parentiu, però lliga els cònjuges en una comunitat de vida que té efectes interns per a la parella i externs davant de terceres persones, ja que en nombrosos casos els actes d'un tenen repercussió per ambdós.

. **Obligació de convivència.** L'article 68 del Codi Civil imposa a les persones casades l'obligació de viure juntes, fet que es materialitza en l'existència d'un domicili conjugal comú, que ha de ser fixat de comú acord, llevat en casos de discrepància que serà establert pel jutge tenint en compte l'interès de la família.

Els requisits fonamentals per a contreure matrimoni són els següents:

. **Edat.** No poden contreure matrimoni els menors d'edat no emancipats, per tant, en principi s'exigeix per a contreure matrimoni la majoria d'edat (18 anys) o almenys l'emancipació (amplia capacitat d'obrar que el menor pot obtenir a partir dels 16 anys).

. **No existència de vincle matrimonial.** Si el matrimoni celebrat està mancat de validesa, cal obtenir una sentència ferma de nul·litat per contreure nou matrimoni, atès que per a l'Església el divorci vincular no existeix.

. **Requisit d'exogàmia.** L'exogàmia suposa contreure matrimoni fora del cercle familiar, és un principi introduït per l'Església Catòlica i recollit per la Legislació Civil. L'article 47 del Codi Civil estableix que no poden contreure matrimoni entre si els parents en línia recta per consanguinitat o adopció els col·laterals per consanguinitat fins al tercer grau (oncle i neboda), si bé l'impediment de tercer grau pot ser dispensat pel Jutge prèvia sol·licitud, si hi ha una causa justa.

. **Requisits formals.** El matrimoni tant en la seva concepció civil (contracte) com religiosa (sacrament) és eminentment formal, i exigeix una sèrie de ritus que tracten de garantir la validesa de l'acta. En el matrimoni civil s'han d'observar les següents formalitats:

- El matrimoni haurà de ser autoritzat pel Jutge encarregat del Registre Civil o, si de cas hi manca, per l'Alcalde o delegat designat reglamentàriament i a l'estranger pel funcionari diplomàtic o consular encarregat del Registre Civil.
- Haurà de celebrar-se davant dos testimonis majors d'edat, amb capacitat suficient per comprendre l'acte que es realitza.
- El Jutge o funcionari competent llegirà els articles 66, 67 i 68 del Codi Civil i preguntarà a cada un dels contraents si consenteixen en contreure matrimoni amb l'altre, a l'esmentada pregunta hauran de respondre afirmativament.
- Una vegada celebrat l'acta, l'encarregat d'autoritzar-lo estendrà l'acta corresponent amb la seva firma i la dels contraents i testimonis.

RÈGIMS ECONÒMICS DEL MATRIMONI.

- **Règim de guanys.** L'article 1346 del Codi Civil assenyala els béns que són privatis de cada cònjuge i el 1347 els que són objecte de la societat de guanys. És pot dir que són béns privatis de cada cònjuge els que tenien abans de constituir-se els guanys, els que posteriorment van obtenir a títol gratuït, els necessaris per a la seva professió i els d'ús personal, *mentre* que els obtinguts pel treball o indústria, els fruits o rendes i els adquirits amb cabal comú són béns en règim de guanys.

La societat de guanys pot dissoldre's quan es produeixi algun dels fets prevists en l'article 1392 del Codi Civil: dissolució del matrimoni, declaració de nul·litat, separació judicial dels cònjuges, variació del règim matrimonial.

- **Règim de Participació.** En aquest règim cada cònjuge per separat administra, gaudeix i disposa dels béns que tenia abans del matrimoni així com dels guanys que obtenen durant l'esmentat matrimoni. Una vegada extingit el règim de participació, fet que es produeix per les mateixes causes que en el de guanys, es determinen els guanys que ha tingut cada cònjuge, i es calcula la diferència entre el seu patrimoni final i l'inicial, i es procedeix a repartir els esmentats guanys per igual entre ambdós o entre el que sobrevisqui i els hereus de l'altre.
- **Règim de separació de béns.** En aquest règim pertanyeran a cada cònjuge els béns que tingues en el moment inicial així com els que adquireixi per qualsevol causa. També correspondrà a cada un l'administració gaudiment i lliure disposició dels esmentats béns. No existeix patrimoni comú, al dissoldres el matrimoni lo meu es meu, i lo teu es teu.

La **nul·litat** del matrimoni, és l'absència de consentiment, que existeixi impediment d'edat, vincle matrimonial o parentiu (arts. 46 i 47 del Codi Civil), llevat que existís dispensa en els casos on es pugui donar; defectes formals greus, error en l'identitat de l'altre contraent, que es contregui el matrimoni per coacció o per greu.

La separació conjugal.

S'anomena separació matrimonial al cessament de la convivència conjugal sense ruptura del vincle matrimonial. Les causes de separació conjugal són:

- L'abandonament injustificat de la llar, la infidelitat conjugal, la conducta injuriosa o vexatòria d'un cònjuge envers l'altre i qualsevol violació reiterada i greu dels deures conjugals o dels deures envers els fills.
- La condemna a pena de privació de llibertat per temps superior a sis anys.
- L'alcoholisme, la toxicomania o les pertorbacions mentals que exigeixin la suspensió de la convivència.
- El cessament efectiu de la convivència conjugal, lliurement consentit, durant sis mesos o la falta de convivència durant tres anys. Al passar els 6 mesos serà legalment separat.
- Les causes de divorci previstes en els n.ºs 3r, 4t, i 5è de l'article 86 del Codi Civil.

La separació produeix nombrosos efectes, entre els quals destaque: la suspensió de la vida en comú, cessa la presumpció de paternitat del marit transcorreguts trescents dies des que es produeix la separació legal o de fet, obliga a compensar amb una pensió al cònjuge que hagues sortit econòmicament perjudicat, obre la possibilitat de divorci.

El divorci.

La dissolució produeix la ruptura immediata del vincle conjugal, i els esposos queden en llibertat de contreure noves núpcies. Segons l'article 85 del Codi Civil la dissolució es produeix per: mort o declaració de mort d'un dels cònjuges i pel divorci. El Dret Canònic no admet la possibilitat de divorci i estableix com a única causa de dissolució del vincle, la mort.

. El divorci vincular. És la ruptura del vincle conjugal en la vida dels dos esposos, la qual cosa els permet tornar a casar-se. Les causes per a sol·licitar el divorci són:

- Cessament efectiu de la convivència conjugal durant, almenys, un any ininterrompudament des de la interposició de la demanda de separació.
- Cessament efectiu de la convivència dels cònjuges durant, almenys, dos anys ininterrompudament des de la separació de fet, si es compleixen els requisits establerts en l'article 86-3r del Codi Civil.
- Cessament efectiu de la convivència conjugal durant, almenys cinc anys, a petició de qualsevol dels cònjuges.
- Quan es produeixi condemna en sentència ferma per atemptar contra la vida del cònjuge, els seus

ascendents o descendents.

La dissolució del matrimoni per divorci només podrà produir-se per sentència judicial ferma. Si la sol·licitud de divorci és produïda per ambdós cònjuges o només per un, però amb el consentiment de l'altre, s'ha d'acompanyar d'un conveni regulador on s'assenyalaran: la persona a custòdia de la qual quedaran els fills, el seu règim de visites, l'atribució de l'ús de l'habitatge i l'aixovar familiar, la contribució a les càrregues del matrimoni (pensió que en cada cas correspongui abonar a un dels cònjuges), liquidació quan procedeixi del règim econòmic matrimonial (si és de guanys o en règim de participació). El conveni també cal fer-lo en cas de separació.

La **filiació** és la relació que lliga els progenitors i els seus descendents per raó de descendència. La filiació per naturalesa es aquells on els pares i fills estan lligats per vincle de sang, mentre que la filiació adoptiva és fruit d'un acord entre adoptant i adoptat, pel qual es crea una relació jurídica semblant a la que existeix entre pares i fills biològics.

La pàtria potestat.

L'article 154 del Codi Civil estableix que estan sota la pàtria potestat del pare i de la mare els fills no emancipats, i afegeix que aquella s'exercirà en benefici d'aquests i d'acord amb la seva personalitat. La pàtria potestat es una institució jurídica que té per finalitat la protecció integral dels fills, així com l'administració dels seus béns i la seva representació jurídica.

La tutela.

És una institució estable que actua de manera habitual per suplir la capacitat d'obrar de qui estant-ne mancat no està sotmes a la pàtria potestat. Es pot dir, que la tutela supleix i es perllongació de la pàtria potestat, a la qual estan sotmesos: els menors no emancipats que no estiguin sota pàtria potestat, els incapacitats quan així ho estableixi la sentència, els subjectes a la pàtria potestat en cessar aquesta llevat que procedeixi curatela. La curatela només completa la capacitat d'obrar, mentre que la tutela la supleix.

EXERCICIS

- En el Dret Civil espanyol vigent els fills patrimonials tenen més drets que els que no ho són. És cert?

No perquè tots dos tenen els mateixos drets per un i per l'altre davant la llei.

- Indiquen quina classe de parentiu hi ha entre oncle i nebot.

X . De consanguinitat.

. D'afinitat.

. En línia recta.

X . En línia col.lateral. DE 3ER GRAU.

- Quina diferència hi ha entre parentiu de consanguinitat i parentiu d'afinitat.

La diferència és que el de consanguinitat descendeix de pares a fills i el d'afinitat és quan lliga a un dels esposos amb els parents de sang de l'altre. D'afinitat és el parentiu que neix a partir del matrimoni i que converteix en parents els parents dels que es casen.

5. Indiqueu el grau i línia dels següents parents:

- . Pare i fill. La línia és recta i de 1er grau (Consanguinitat).
- . Germans. La línia és col.lateral i de 2n grau (Consanguinitat).
- . Cosins. La línia és col.lateral i de 4t grau (Consanguinitat).
- . Oncle i nebot. La línia és col.lateral i de 3r grau (Consanguinitat).
- . Avi i net. La línia és recta i de 2n grau (Consanguinitat).

6. Pot ser condicionat el consentiment matrimonial?

No perquè l'article 45 del Codi Civil diu que mai haurà matrimoni sense el consentiment l'ambdós i que no és podrà sotmetre a cap tipus de condició i termini.

- Què és la simulació?

És quan en un casament dues persones van a casar-se i una d'elles no vol casar-se i sota el seu consentiment es casa igualment sense tenir en compte la seva paraula.

- Són parents el marit i la muller?

Sí perquè estan casats, és el marit de la seva muller, i per afinitat.

9. Pot un noi de disset anys, no emancipat, contreure matrimoni?

No perquè la llei diu que per poder-se casar s'ha d'arribar a la majoria d'edat o si està legalment emancipat que ho podrà fer a partir dels 14 anys podrà casar-se, i es necessita dispensa judicial.

- Quines diferències hi ha entre nul.litat i divorci vincular?

Que a la nul.litat per una sèrie de causes el marit i la muller mai han estat casats per erroe en l'identitat, etc.

I al divorci doncs un home i una dona es separen per motius de convivència entre els dos, maltractament, etc.

Al divorci si que havia estat casat, però es converteix en divorciat.

- En el règim econòmic de guanyts tots els béns pertanyen per meitats a cadascún dels cònjuges. Es cert?

No perquè si es separen, els béns que tenien abans de casar-se són d'ells sense que tindre de donar-li la meitat a la esposa, però els obtinguts a partir del casament sel's hauran de repartir, meitat a meitat.

- Establir diferències entre separació i divorci.

Les diferències són que en la separació, una persona es podrà separar per causes d'infidelitat, alcoholisme, etc. I no es podran tornar a casar sinó demanen el divorci al jutge, mentre que el divorci, els contraents podran tornar-se a casar i podrà divorciar-se si el marit la intentat matar perquè no visquin junts desde que faci 5 anys...

La separació pot ser per mutu acord, no hi ha ruptura del vínacle matrimonial.

Mentre que en el divorci tenen que ser per sentència judicial.

TEMA 8

EL DRET SUCCESSORI

L'hereu és el que succeix a títol universal, i legatari, és que succeeix a títol particular. Significa que l'hereu rep l'herència en bloc, mentre que el legatari només rep unes parts de l'herència.

L'hereu substitueix la persona que mor en totes aquelles relacions que no s'extingeixen amb la seva mort, i rep tant l'actiu com el passiu del cabal hereditari. Qui hereta a títol universal es converteix en un administrador i liquidador de l'herència, i està obligat a abonar als creditors els deutes del causant amb l'actiu rebut. També està obligat a satisfer els llegats conforme a l'última voluntat del difunt, convertit-se així en propietari del patrimoni sobrant.

El *legatari* és el que obté béns concrets o una part de l'herència per voluntat expressa del difunt. Els llegats només es produeixen si hi ha un acte de voluntat expressa del causant per atorgar determinats béns a persones concretes. Al contrari, l'herència es produeix automàticament a la mort d'una persona, hagi o no expressat la seva voluntat de nomenar hereus.

El *legatari* rebrà béns o drets concrets, lliures de deutes, per voluntat del causant expressada en testament o contracte successori, mentre que la distribució de l'herència pot haver estat o no objecte de la voluntat recollida en testament.

Cada cohereu es el que té Dret A una porció del cabal heretat, si bé no en pot disposar lliurement, ni d'objectes concrets fins que no es produeixi la divisió de l'herència.

L'ordre a seguir en la liquidació de l'herència, requereix una sèrie de prioritats: primer es pagarà als creditors del difunt, en segon terme s'hauran de satisfer els llegats i tercer, s'haurà de pagar als creditors de l'hereu.

Quan els béns hereditaris, en una herència acceptada a benefici d'inventari, no siguin suficients per a cobrir deutes i llegats, l'hereu com a administrador rendirà comptes de la seva gestió. La *col·lació* dels béns lliurats en vida, pel causant, de manera gratuïta als hereus, consisteix a considerar com si fossin part de l'herència els béns que el difunt va regalar en vida als hereus forçosos.

El testament és l'acte pel qual una persona disposa per a després de la seva mort de tots els seus béns o d'una part d'aquests. Acte unilateral, personalíssim i essencialment revocable, mitjançant el qual una persona física disposa de forma solemne, de tot o part del seu patrimoni per a després de la seva mort.

Classes de testaments:

. *Testament obert*. És obert quan el testador manifesta la seva voluntat davant un Notari hàbil per actuar en el lloc on s'otorga. Tenen capacitat per otorgar aquest tipus de testament, els majors de 14 anys que estiguin en ple ús de les seves facultats. El procediment a seguir en aquesta modalitat testamentària es el següent: el testador expressarà oralment o per escrit la seva última voluntat al Notari, el qual redactarà el testament d'acord amb l'esmentada voluntat, indicant lloc, any, mes, dia i hora del seu otorgament. Posteriorment i després d'advertir al testador de que pot llegir el testament redactat, el llegirà el Notari en veu alta, perquè el testador manifesti si està d'acord amb la voluntat expressada en el document; si hi està, serà signat en l'acta del testador i pels testimonis i d'altres persones que si cal concorrin en l'acte.

En principi no cal l'assistència de testimonis ni d'altres persones, llevat en els casos previstos en els articles 697 C.C (quan el testador no sap o no pot signar el document, sigui cenc o declari que no sap o no pot llegir-lo, quan ho sol·liciti el Notari o el mateix testador) i 698 C.C. (testimonis de coneixement, així com facultatius que haguessin reconegut a l'incapacitat per testar o interpretar quan hi hagi intervingut).

. Testament tancat: Haurà de ser escrit. Si el testador l'escriu del seu puny y lletra el signarà al final; però si és escrit per mitjans mecànics, a mes de signar-lo al final, ho farà en cada una de les fulles.

En el testament tancat s'actuarà conforme el següent procediment: el document s'introduirà en una coberta segellada, fet que pot realitzar-se davant el Notari, si no se li lliura directament tancat. En presència del Notari el testador manifestarà que en el plec lliurat hi ha el contingut del seu testament: un cop feta i llegida l'acta, la signarà el testador que pugui fer-ho i en el seu defecte, un dels testimonis que en aquest cas haurà d'assistir a l'acte; a continuació el Notari autoritzarà l'acta amb la seva signatura i segell.

Independentment de l'esmentat cas en que el testador no pot signar, també calen dos testimonis quan ho sol·liciti el testador o Notari.

No poden fer testament tancat els cecs i els que no sàpiguen o no puguin llegir amb la finalitat d'evitar possibles fraus.

. Testament hològraf: Es el que s'atorga de forma privada i generalment secreta pel testador, qui ha d'escriure'l personalment i signar-lo, expressant any, mes i dia del seu atorgament. El testament hològraf només podrà ser atorgat per persones major d'edat.

Perquè aquest testament tingui validesa, s'haurà de protocolitzar tot presentant-lo davant el Jutge de primera instància de l'últim domicili del testador, o del lloc on hagués mort. Per fer això existeix un termini de cinc anys comptats des del dia de la mort. En el moment de l'obertura del testament, a la mort del testador, el Jutge comprovarà l'autencitat a través de tres testimonis que coneguin la lletra i signatura del testador, o si de cas hi manquen, per mitjà de proves pericials cal·ligràfiques.

La Llegítima és la porció de béns de la qual el testador no pot disposar-ne per haver-la reservat la llei a determinats hereus, anomenats per això hereus forçosos.

Són hereu forçosos: els fills i descendents respecte dels seus pares i ascendents; si manquen els anteriors, els pares i ascendents respecte dels seus fills i descendents, el viudo i la viuda en la forma establerta pel Codi Civil.

Quantia de les llegítimes:

Les *llegítimes* estan constituïdes per una fracció del cabal hereditari, que es diferent segons la posició de parentiu que s'ocupi en l'herència.

Si concorren a l'herència fills o descendents:

En aquest cas l'herència és dividirà en tres parts, de les quals 2/3 serà la llegítima i 1/3 quedarà a la lliure disposició del causant. Dels 2/3 que formen la llegítima 1/3 haurà de ser dividit en parts iguals entre els descendents i el terç restant podrà repartir-se amb llibertat entre els descendents millorant a un o a un altre. Veure exemple Pàg. 89.

Si concorren a l'herència els pares o ascendents.

En absència de fills o descendents, els pares o ascendents es converteixen en hereus forçosos i tenen dret a diferents porcions de l'herència, segons concorrin sols o amb el cònjuge viudo del causant.

Si els ascendents concorren sols com a hereus forçosos, per no existir el cònjuge del difunt, tenen Dret A $\frac{1}{2}$ del cabal hereditari; si al contrari, concorren juntament amb el cònjuge viudo del causant, la seva llegítima és veu reduïda a $\frac{1}{3}$ de l'herència. Aquesta llegítima paterna és divideix entre el pare i la mare o recau per complert en un d'ells, si l'altre hagués mort.

Si concorren a l'herència el cònjuge viudo: la llegítima viudal.

El cònjuge que en morir el seu consort no estigués separat, si concorre a l'herència amb fills o descendents, tindrà dret a l'usdefruit del terç destinat a millora.

No existint descendents, però sí ascendents, el cònjuge sobrevivent tindrà Dret A la meitat de l'herència en usdefruit. Si, al contrari, no hi ha ascendents ni descendents, el viudo o viuda tenen dret a l'usdefruit dels $\frac{2}{3}$ de l'herència.

Si existís règim de guanys, que acostuma a ser el mes freqüent, el patrimoni conjugal s'hauria de dividir en dues parts i aplicar tot allò que s'acaba d'estudiar a una de les parts.

La successió intestada o abintestat.

El Codi Civil estableix en el capítol IV del llibre III en quin ordre crida la Llei a heretar en cas de successió intestada. La llei espanyola, primerament, atorga l'herència als fills i descendents, per absència d'aquests als ascendents, i si manquen dels dos anteriors, heretaran el cònjuge i els parents col.laterals i si cap d'ells existeix, heretarà l'Estat.

EXERCICIS

- **Quin tipus de relacions no s'extingeixen amb la mort d'una persona?**

No s'extingeixen tots aquells béns i deutes patrimonials del mort, passaran a passar als seus successors. Les relacions personals si s'extingeixen.

- **Quina relació hi ha entre el Dret de Successió i el Dret de Propietat en la nostra Constitució?**

La Constitució espanyola de 1978 reconeix en el seu article 33 el dret a l'herència juntament amb el dret de propietat, delimitats ambdós per les lleis, en virtut de la funció social que han de complir.

- **Establir diferències entre hereu i legatari.**

Hereu: – Succeeix a títol universal.

Rep l'actiu com el passiu (tots el béns).

Rep una generalitat de coses, o rep tot.

Legatari: – Succeeix a títol particular.

Només rep béns sense cap deute en contra seu (rep coses concretes)

Rep coses certes (el pis, el quadre, el cotxe...)

- Què és la Comunitat hereditària?

És quan en cas d'un mort n'hi ha més d'una persona cridada a heretar els béns que té el mort. És la Comunitat formada per les diferents persones ja siguin legataris o no.

- Què és l'herència jacent? Existeix sempre?

És quan hi ha un període de temps en l'herència que està mancada de titular.

Si, perquè sempre hi haurà un període petit entre qui vol l'herència i vol repudiar-la.

- Acceptar l'herència a benefici d'inventari vol dir que només s'accepta l'actiu hereditari. És cert?

No, perquè només és queda la suma de l'actiu per pagar els deutes del passiu, però només fins a on arribi l'actiu.

Acceptar a benefici d'inventari, tens com a màxim 6 mesos per expressar que ho vols així.

Mentre que acceptar l'herència tens tota la vida.

- La no resposta a la delació de l'herència en suposa la repudiació. És cert? És pot revocar?

No perquè sempre s'ha d'expressar davant el notari.

No es pot revocar mai, quan expresses que no la vols ja no pots tornar-te enredera.

- En quin ordre s'han de pagar els deutes de l'herència?
  - Als creditors del difunt.
  - Als llegats.
  - Als creditors de l'hereu.

12. Quants testimonis s'exigeixen en el testament obert? I en el tancat?

En el testament obert, en principi no cal l'assistència de testimonis ni d'altres persones, llevat quan es cec, sord o té alguna discapacitat així.

Mentre que en el tancat s'exigeixen 2 testimonis quan o sol·liciti el testador o Notari.

TEMA 4

ELS DRETS REALS

– Expropiació forçosa.

Límits del – Relacions de veïnat.

Dret de – Relacions de Mitjaneria.

Propietat – Abús del Dret.

– Responsabilitat civil per imprudència.

Els *drets Reals* són un grup de drets de caràcter patrimonial que recauen directament sobre les coses. Al contrari, els Drets de Crèdit permeten al seu titular exigir a una altra persona que realitzi una prestació, si tenim un Dret de Crèdit al nostre favor podrem obligar a la persona deutora que actuï per satisfer-lo.

Classes de possessió:

Possessió natural i possessió civil.

La *possessió natural* és la simple tinença d'una cosa o dret, per exemple, A pren en lloguer un pis de B, l'arrendatari A a més de tenir un dret de crèdit que el lliga amb el seu arrendador B, és posseïdor natural del pis.

La *possessió civil*, es la mateixa tinença de la cosa o dret amb la intenció de que sigui pròpia, per exemple, suposem que B, lloga l'anterior pis comportant-se davant d'A, com amo, amb independència de que sigui o no (podria haver-lo adquirit amb un vici que invalidés la transmissió).

Possessió en concepte d'amo o de mer tenidor de la cosa.

Aquests conceptes previstos en l'art. 432 del Codi Civil, per alguns autors coincideixen amb els de possessió civil i natural respectivament, això no obstant no tots estan d'acord amb aquest posició.

Possessió mediata i possessió immediata.

En el primer cas el posseïdor no té més que una influència relativa sobre la cosa derivada del seu dret sobre ella, el posseïdor immediat pel contrari té la cosa o el dret materialment. Per exemple, l'arrendador B, té la possessió mediat del pis que ha credit en lloguer, mentre que l'arrendatari A n'es el posseïdor immediat.

Al passar 5 anys si un lladre ven a una altre persona alguna cosa, després de passar aquest temps el comprador té dret sobre l'objecte, o sigui es seu.

Límits del dret de Propietat:

Els límits del dret de Propietat són:

- Expropiació forçosa. És l'acte en la que és roba una cosa per raons públiques i no d'un individu.
- Relacions de veïnat. És l'acte que disfrutant d'una cosa, és molesta als demés (no criant porcs a casa,...)
- Abús del Dret És l'acte que sense generar cap benefici a una persona, és perjudica sèriament a terceres persones.
- Responsabilitat civil per imprudència.

Formes d'adquirir la propietat:

El dret preveu com a maneres d'adquirir la propietat: l'ocupació, l'accessió, la tradició o lliurament i la prescripció adquisitiva.

Ocupació. És la presa d'una cosa sense amo amb ànim de fer-la pròpia. L'article 610 del C.C. estableix que s'adquireixen per ocupació els béns apropiables mancats d'amo, com els animals que són objecte de caça i pesca, el tresor ocult i les coses mobles abandonades.

Accessió. És un dret pel qual el propietari dels béns s'apropia de tot el que produeixen, o se'ls uneix o incorpora natural o artificialment. Exemple: l'amo d'un ramat és propietari de les cries que produeixen els seus animals, aquest es un cas d'accessió epr producció de fruits.

Tradicció. És el lliurament de la possessió amb ànim de transmetre la propietat.

Prèscripció adquisitiva o usucapió. S'adquireix el domini sobre una cosa per haver-la posseït de forma continuada durant el temps que marqui la llei. S'ha de distingir la prèscripció ordinària, que exigeix més requisits que la extraordinària, que en requereix menys, però amb un període possessori més llarg.

L'USDEFRUIT.

És el dret d'usar coses alienes i percebre'n els fruits tot respectant la natural entitat de les esmentades coses.

En l'usdefruit intervenen dues persones: l'usufructuari, que és qui usa la cosa aliena i se'n beneficia dels fruits que produeix, i el nu propietari, que és qui conserva la propietat de la cosa, però sense dret a l'ús, i pot alquilar-la, alienar-la o millorar-la, però sense alterar els drets que té al seu favor l'usufructuari.

Obligacions i drets de l'usufructuari.

Els seus drets són:

Posseir i usar la cosa, fent seus els fruits que produeixi, així com les accessions. També podrà usar les servituds que en el seu favor tingui la cosa, així com qualsevol benefici inherent a ella.

Arrendar a un altre la cosa que manté en usdefruit, excepte l'arrendament de finques rústiques que es considera subsistent durant l'any agrícola.

Pol vendre el seu dret d'usdefruit, encara que sigui de forma gratuïta.

Podrà realitzar les millores útils o d'esbarjo de manera que no alteri la forma de la cosa, però per aquest motiu no tindrà dret a indemnització.

Mentre que les seves obligacions són:

Abans de començar l'usdefruit està obligat a realitzar, amb la citació del propietari, un inventari dels béns mobles i una descripció dels immobles, també haurà de deixar una fiança, i comprometre's a complir les obligacions establertes en el C.C.

Durant l'usdefruit ha de conservar les coses diligentment, pagar les reparacions ordinàries que calguin, posar en coneixement del propietari la necessitat de fer reparacions extraordinàries, pagar les contribucions que recaiguin sobre els fruits i posar en coneixement del propietari qualsevol acte lesiu per a la cosa.

L'usdefruit pot nèixer per mandat legal, en el cas previst en l'article 838 del C.C, segons el qual el cònjuge que en morir el seu consort concorri a l'herència amb fills o descendents li correspon 1/3 del cabal hereditari en usdefruit. També es poden constituir usdefruits de forma voluntària, per mitjà de testament, en el qual es deixa a un la nua propietat i a l'altre l'usdefruit, o bé per negoci intervius (Compra-venda, donació...). Es pot guanyar l'usdefruit d'una cosa mitjançant prescripció adquisitiva o usucapió, si és posseïx el dret d'usdefruit durant els terminis marcats per la llei.

L'extinció de l'usdefruit finalitza per: mort de l'usufructuari, expiració del termini pel qual és va constituir, per coincidir usdefruit i propietat en una sola persona, per renúncia de l'usufructuari, per pèrdua total de la cosa objecte de l'usdefruit, per resolució del dret del constituïent i per prescripció.

La servitud és un gravamen imosat sobre un immoble en benefici d'un altre pertanyent a un propietari diferent.

L'immoble a favor del qual està constituïda la servitud s'anomena predi dominant i el que la pateix predi servent.

Les raons per a l'extinció de les servituds venen establertes en l'article 546 del Codi Civil, aquí només n'assenyalarem: la *renúncia* de l'amo del predi dominant, el *no ús* durant *vint anys*; el *trascurs del termini*, cas que sigui temporal, i la *redempció*, convinguda entre els amos d'ambdós

predis.

LA PENYORA AMB DESPLAÇAMENT.

És el dret que té el creditor de rescabalar-se amb el valor d'una cosa, lliurada pel deutor o per una altra persona a ell o a un tercer, si l'esmentat deutor no compleix la seva obligació principal.

En la penyora intervenen com a elements personals: el creditor pignoratiu, que és el creditor de l'obligació principal; el deutor penyorador o pignoratiu, que és qui ha de complir l'obligació principal.

Les obligacions del *creditor pignoratiu* són:

- Conservar la cosa amb diligència.
- Realitzar les despeses necessàries per a la seva conservació.
- Tenir dret a que se li reemborsin,.
- Respondre de la pèrdua o deteriorament produïts per negligència.
- No usar la cosa sense autorització de l'amo.
- I restituir-la quan es compleixi l'obligació principal.

Mentre que els seus drets són:

- Retenir la cosa fins que es pagui el crèdit.
- Vendre la cosa empenyorada si l'obligació principal no es compleix.
- Dret a cobrar els interessos que eventualment produís la cosa objecte de la penyora.
- I compensar-los amb els que hagués d'abonar el deutor pignoratiu.

La penyora s'extingeix fonamentalment per l'incompliment de l'obligació principal, però també pot finalitzar per renúncia del creditor a la garantia, en aquest cas tornarà la cosa al deutor.

PENYORA SENSE DESPLAÇAMENT.

És diferència de la penyora amb desplaçament en el fet que la cosa pignorada queda a mans del deutor penyorador, que pot seguir usant-la sempre que amb el seu ús no en redueixi el valor. Atesa la dificultat d'identificació de la cosa empenyorada, s'exigeix escriptura pública per constituir-la i la seva inscripció en el Registre, d'aquesta manera se'n dona fe i publicitat.

HIPOTECA MOBILIÀRIA.

Compleix la mateixa funció que la penyora sense desplaçament, quedant la cosa hipotecada en mans del deutor hipotecari. *La diferència amb la penyora radica en el fet que la cosa objecte de garantia es identificable i perfectament diferenciada, per exemple, automòbils matriculats, maquinària industrial anotada en el corresponent cens, drets de propietat intel·lectual, etc.*

La hipoteca mobiliària recau sempre sobre béns mobles o drets. La Llei d'Hipoteca mobiliària estableix una sèrie de béns, determinables, susceptibles d'aquesta classe d'hipoteca.

HIPOTECA IMMOBILIÀRIA.

És fa en Escripura Pública, per a l'adquisició d'un pis.

Té gran importància en el tràfic jurídic, per la raó que és molt freqüent que s'exigeixi garanti ahipotecària en els préstecs per a l'adquisició de béns immobles, en faltar altres garanties o resultar aquestes insuficients.

En la hipoteca immobiliària, s'exigeix com a requisit ad solemnitatem (solemnitat necessària perquè tingui validesa l'acte) la constitució en Escripura Pública i la seva posterior inscripció en el Registre de la Propietat, sense aquesta solemnitat el bé immoble no quedarà hipotecat. Per anul·lar-la es necessària la cancel·lació registral.

Dret de tempteig.

Faculta a qui el posseix per adquirir una cosa amb preferència a un altre, a qui anava a ser alienada, i pel preu que aquest anava a pagar.

Exemple: el senyor A acorda amb B que li vendrà un apartament de la seva propietat, però C té un dret de tempteig sobre l'esmentat apartament, això fa que A hagi de notificar a C, titular del dret de tempteig, la venda que té en projecte, de manera que si C vol exercir el seu dret és convertirà en comprador de la cosa pel preu que havien acordat A i B.

Dret de retracte i dret d'opció.

El dret de retracte dóna dret a adquirir la cosa a posteriori, és a dir, una vegada que s'ha alienat i lliurat la cosa, la persona que exerceix el dret de retracte pot fer que la cosa li sigui venuda pel nou propietari, i abonar el preu que aquest va pagar.

Mentre que el dret d'opció no requereix que l'alienació s'hagi realitzat, ni que s'hagi pres l'acord, simplement dóna al seu titular el dret d'adquirir una cosa a un preu determinat mentre duri l'opció.

EXERCICIS

1. Assenyalen quins són Drets Reals (Tangibles) i quins són Drets de Crèdit (sobre persona):

- . Possessió. Dret Real
- . Compra-Venda. Dret de Crèdit
- . Usdefruit. Dret Real
- . Arrendament. Dret Real

. Donació. Dret de Crèdit

. Opció de compra. Dret Real

- És pot posseir un dret?

Si què és pot posseir, i és pot fer ús de la cosa, compran alguna cosa tens el dret sobre ella, per successió, utilitzar-lo. Exemple: usar la moto d'algú, el saldo del compte corrent.

3. El senyor A utilitza el cotxe del seu germà el cap de setmana. Té algun Dret Real sobre el cotxe? Quin?

Si que en té i el dret és de possessió de bona fe, té dret a utilitzar-lo.

4. En un judici el senyor B va afirmar que el senyor C posseïa una cosa de mala fe. A qui li correspon provar-ho, al senyor B l'acusació o al senyor C la innocència?

Li correspon al senyor B ya que es qui l'acusa.

5. La constitució protegeix el Dret de propietat per sobre de tot. És cert) En quin article ens hem de basar?

No és cert perquè ficar la música al màxim està prohibit, com criar porcs a casa....

6. En la legislació espanyola s'indemnitza en cas d'expropiació segons el valor de mercat. És cert?

Si que s'indemnitza o diu l'article 349 del C.C. i s'indemnitza segons el preu de mercat.

7. A ven un cotxe a B l'acord vàlidament expressat, en queda trasnmesa la propietat?

Sí perquè hi ha un contracte el qual diu que el cotxe és de B perquè la comprat per una quantitat acordada entre A i B. Però o serà vàlidament expressat fins que B no li dongi el cotxe en el contracte real. És un contracte Concensual.

8. El senyor D cultivava un camp que va pertànyer a un veí desaparegut durant la Guerra Civil Espanyola, vist que ningú ha reclamat el camp i que ell l'ha cultivat ininterrompudament, el podrà escripturar com a seu?

Si que ho podrà fer, ja que la propietat l'adquirirà per prescripció adquisitiva o usucapió, que diu que si una persona amb bona fe adquireix una cosa sense s'haver don bé al passar 20 anys el bé serà d'ell.

9. El senyor E va rebre l'usdefruit d'un pis arrendat. Vista la mala situació econòmica de la seva mare, vol donar-li el dret d'usdefruit, pot fer-ho?

Si que ho pot fer, perquè una de les obligacions i drets de l'usufructuari és arrendar si vol el dret d'usdefruit, i si ell li vol deixar a la seva mare que visqui ho pot fet perfectament.

10. Quins elements intervenen en les servituds?

Els elements que intervenen són:

- El predi dominant, què és el que té a favor l'immoble.

- I el predi servent, què és qui la pateix.

11. En què consisteix un crèdit pignoratiu amb garantia de valors?

Consisteix a un crèdit pignoratiu d'una prenda (Accions, obligacions, bons, etc.).

12. Quina diferència hi ha entre penyora sense desplaçament i hipoteca mobiliària?

La diferència és que la penyora sense desplaçament la cosa pignorada és indiferenciada o genèrica, de difícil individualització, mentre que la hipoteca la cosa pignorada és un bé identificable i perfectament diferenciat. (Automòbils matriculats, drets de propietat).

13. En demanar un préstec a una Caixa d'Estalvis, amb la garantia d'un pis, és vol constituir la hipoteca en escriptura privada, per economitza despeses de notari. És això possible?

No perquè la hipoteca a d'estar inscrita en Escripura pública i també en el Registre de la Propietat perquè sinó la hipoteca serà nul·la.

14. Quina diferència hi ha entre tempteig i opció?

Que qui té el dret de tempteig té la preferència d'una cosa davant dels demés abans de la venda, mentre que en l'opció, qui la té és ell mentre duri l'opció del dret (És dóna normalment).

15. La inscripció en el Registre de la Propietat és voluntària o obligatòria? En quins casos?

És voluntària, però en el casos següents si que ho és:

- La presumpció del bé que s'ha inscrit correspon a la realitat.
- La presumpció que el titular del dret inscrit posseix efectivament el dret.

TEMA 5

OBLIGACIONS I CONTRACTES

L'obligació és la relació jurídica mitjançant la qual una persona anomenada deutor, està subjecte a realitzar una prestació que una altra, anomenada creditor, té dret a exigir-li.

En les obligacions es poden apreciar; uns elements reals, que són aquella matèria o comportament sobre els quals recau l'obligació. O uns elements personals, que són el deutor i el creditor, i uns elements de relació, com són el dèbit, la responsabilitat i el vincle. Aquests elements són:

- **El dèbit:** Es el deure que té la persona que ha de complir l'obligació de realitzar la prestació en què consisteix l'obligació.
- **La responsabilitat:** En cas que el deutor no complís l'obligació de manera voluntària, respondria amb el seu patrimoni de l'esmentat compliment.
- **El vincle:** Es la relació que uneix el deutor i el creditor amb motiu de l'obligació, i que engloba tant el dèbit com la responsabilitat, ja que sense l'existència del vincle no existirien ni l'un ni l'altre. (Contracte de compra-venda).

CLASSES D'OBLIGACIONS.

Es poden establir les següents modalitats, des del punt de vista didàctic:

- **Obligacions positives i negatives.** Les *positives* són aquelles que poden ser de donar alguna cosa, o fer alguna cosa, mentre que les obligacions *negatives*, al contrari, forcen al deutor a no fer alguna cosa.
- **Obligacions de tracte únic i de tracte successiu o contínues.** Les obligacions de tracte únic, són aquelles que es compleixen d'una sola vegada, i les de tracte successiu o contínues són les que suposen per al deutor una activitat contínua, o continuada amb caràcter periòdic.
- **Obligacions divisibles i indivisibles.** Una obligació es divisible quan per al seu compliment es pot descompondre en parts homogènies que de manera aïllada poden complir-se. Mentre que una obligació es indivisible la que no pot ser complida per parts.
- **Obligacions específiques i genèriques.** Una obligació es específica quan recau sobre una cosa certa i perfectament determinada. L'obligació genèrica, al contrari, recau sobre una cosa no individualitzada. Exemple, l'obligació de lliurar el cotxe F-1762-GS es clarament específica; seria genèrica si l'obligació consistís a lliurar un cotxe model Z marca V.
- **Obligacions unilaterals i bilaterals.** Les unilaterals són aquelles el vincle obligacional sorgeix només per a una de les parts, per exemple, en el cas de la donació només el donant està obligat a donar. Mentre que les obligacions bilaterals són les que sorgeixen vincles per a les dues parts, per exemple, en la compra-venda una persona està obligada a donar la cosa i l'altra a pagar el preu convingut.
- **Obligacions pecuniàries i no pecuniàries.** Una obligació es pecuniària quan consisteix a lliurar certa suma de diners, mentre que la no pecuniària recau sobre alguna cosa que si bé és valorable en diners no consisteix a lliurar-ne, per exemple, lliurar 100.000 ptes i lliurar una bici.
- **Obligacions solidàries i mancomunades.** Una obligació es solidària quan qualsevol dels creditors pot exigir a qualsevol dels deutors el compliment total de la prestació. Mentre que les mancomunades són aquelles quan cada deutor deu i cada creditor té dret a exigir la part de la prestació que li correspongui.
- **Obligacions principals i accessòries.** Una obligació és principal quan pot existir de forma independent. Mentre que és accessòria la que necessàriament va lligada a una altra que té caràcter principal. Per exemple, en el cas d'un préstec garantit amb una fiança, l'obligació principal neix del préstec, i l'obligació del fiador és de caràcter accessori ja que sorgeix com a conseqüència de la primera i no té de forma autònoma.

EXTINCIONS DE LES OBLIGACIONS.

En l'article 1156 del C.C. s'enumeren les causes d'extinció de les obligacions, de caràcter general, les següents:

- *El pagament o compliment.*
- *Pèrdua de la cosa deguda.* Si per causes alienes a la seva voluntat el deutor no pot complir, l'obligació s'extingeix. Si la cosa es perd en poder del deutor se suposa que va ocórrer per la seva culpa, excepte que és demostrí el contrari d'això. Quan el deutor és responsable de no poder realitzar la prestació, l'obligació no s'extingeix, i hauria d'indemnitzar per d'anys i perjudicis.

- *Condonació del deute.* És la renúncia gratuïta per part del creditor a exigir el seu dret. Aquesta renúncia o condonació podrà fer-se de forma expressa o tàcita.
- *Confusió dels drets del deutor i del creditor.* L'obligació queda extingida quan és reuneixen en la mateixa persona els conceptes de creditor i de deutor. Per exemple, A deu una quantitat a B, en morir B nomena hereu a A, amb la qual cosa desapareix el deute, ja que A es deutor i creditor, a causa de l'herència en aquest cas.
- *Compensació.*
- *Novació.* És la substitució de l'obligació que s'extingeix per una altra de nova que neix en lloc seu. És pot produir perquè varia l'objecte de l'obligació, perquè la persona del deutor és substituïda per una altra o perquè un tercer és subroga en els drets del creditor. Perquè una obligació quedi extingida per una altra que la substitueixi cal que així és declari de forma expressa o que l'obligació nova i antiga siguin incompatibles.

ELEMENTS ESSENCIALS DEL CONTRACTE.

L'article 1261 del Codi Civil considera que no hi ha contracte si no quan concorren: *Consentiment* dels contractants, *objecte* que sigui la matèria del contracte i *causa* o objectiu de l'obligació que neix del contracte.

- *Consentiment.* És l'acord de les parts que intervenen en el contracte, que ha de recaure sobre la matèria del mateix contracte (objecte) i sobre allò que pretén (causa).
- *Objecte.* És la cosa sobre la qual recau el contracte, per exemple, en una compra-venda serà la cosa venuda i comprada, així com el preu pagat per ella. La nostra legislació exigeix que l'objecte sigui determinat quant a la seva espècie, encara que posteriorment és determini la quantitat; que sigui possible i no contrari a les lleis o bons costums, si bé en aquest últim caire s'haurà d'interpretar d'acord amb l'època.
- *Causa.* És la finalitat pràctica que és pretén amb el contracte.

CLASSES DE CONTRACTES.

Els contractes són d'un o d'un altre tipus segons la classe de Dret que se'ls apliqui. Són contractes civils els que són regulats pel Dret Civil, mentre que els mercantils són els que és regeixen pel Dret Mercantil i han de fer referència a actes comercials, cosa que no sempre és fàcil determinat, ja que contractes com la compra-venda, el préstec, el dipòsit, etc. Poden ser d'ambdues classes.

- *Atenent a les obligacions que creen:* Es divideixen en; *contracte unilateral*, què és quan sorgeixen obligacions per a una sola de les parts, (donació). I *contracte bilateral*, què és quan les dues parts estan obligades a realitzar alguna cosa.
- *Atenent als requisits que calen per al seu naixement:* Atenent al moment de la seva perfecció, els contractes poden ser: *Concensuals*, que són els que neixen quan les parts donen el seu consentiment. I *Reals* són aquells que no és perfecciona amb l'expressió d'aquest consentiment, ja que és necessari el lliurament de la cosa perquè el contracte neixi.
- *Atenent a la força de les parts contractants:* En aquest cas s'anomenen contractes d'adhesió, que són aquells on un dels contractants, normalment una empresa, fixa les condicions del contracte i les imposa a l'altra part, que no té altra opció que acceptar-les o no contractar. (subministrament elèctric, telèfon, préstecs bancaris, polissa d'assegurança).

CAUSES D'EXTINCIÓ DELS CONTRACTES.

Les causes generals d'extinció són:

- **El compliment.**
- **El mutu dissentiment.** Que seria un nou contracte de sentit contrari al primer realitzat, que anul·laria els seus efectes.
- **Resolució unilateral o rescissió.**
- **Impugnació i nul·litat.** Impugnació és en principi vàlid, però com que s'ha realitzat amb una sèrie de defectes es concedeix a les persones presumptament perjudicades o als seus representants legals durant un termini, la possibilitat de deixar-lo sense efectes. Nul·litat es aquell que per patir un vici que afecta quelcom essencial mai no va tenir validesa, per tant la sentència que clari nul un contracte és de mer reconeixement d'una situació.

Elements essencials. (art. 1261 i SS del C.C.)

CONTRACTES A) Consentiment. Acord sense:

- **Dolo (Malícia).**
- **Intimidació.**
- **Violència.**
- **Error.**

B) Objecte. Lícit. Contracte per matar a una persona

és nul.

Determinat. Si està absolutament determinat.

C) Causa. Prestablida per la Llei.

D) La Forma. No es requereix.

Els Principis en matèria de contractació són: l'Autonomia de la voluntat i la llibertat de forma.

EXERCICIS

- **Quins són els elements de les obligacions?**

Els elements de les obligacions són:

- **El deute. És lo que deu la persona.**
- **La responsabilitat. Sinó respon el deute, respondrà amb el patrimoni personal.**
- **I el vincle. És la relació entre deutor i creditor.**
- **Els deutors tenen responsabilitat patrimonial sobre els seus deutes en tots els casos, és cert?**

Si què és cert, respondran sempre amb el que tenen, però si no tenen res no li podran treure res.

- **Que significa subrogar-se en els drets d'un altre?**

Vol dir que passen a una altre persona els drets que té una persona sobre algun bé concret.

13. Indiqueu dos contractes concensuals i dos de reals.

- **Contractes concensuals.**
- **A és posa d'acord amb B a que li comprarà la seva moto.**
- **A compra un pis en metàl·lic a B.**
- **Contractes reals.**
- **A va a una immobiliària i es posa d'acord en que comprarà un pis.**
- **A va al banc i compra bons de l'estat.**

• En els contractes unilaterals només existeix una part. És cert?

No perquè en un contracte n'hi han 2 persones el que rep i el que dona.

• L'acció de nul·litat extingeix el contracte?

No l'extingeix, perquè no existeix, la nul·litat no és una causa d'extinció, sinó de declaració que el contracte mai no va existir.

TEMA 10

EL DRET MERCANTIL:

ORGANITZACIÓ MERCANTIL, EMPRESA I EMPRESARI

El Dret Mercantil constitueix una de les grans branques del Dret Privat, que s'ocupa de les normés que regulen l'activitat comercial o empresarial. És el dret ordenador de l'organització i de l'activitat professional dels empresaris.

Les fonts del Dret Mercantil són:

- **Còdig de Comerç. (I Lleis complementàries).**
- **Usos i Costums. (Locals i Professionals).**
- **Les Fonts del Dret Comú.**

Per manca de Llei Mercantil, són aplicables els usos de comerç, terme que hem de considerar sinònim al de costum, que utilitzàvem en l'àmbit civil i que definíem com a pràctiques reiterades imposades per la societat i que tenen força de llei.

Encara que en l'article 2 no és faci esment d'una forma expressa als Principis Generald del Dret, aquests són aplicables en defecte de la Llei o ús aplicable al cas.

No podran exercir la professió Mercantil per si ni per altri, ni obtenir càrrec ni intervenció directa administrativa econòmica en societats mercantils o industrials, dins dels límits dels districtes, provincials o pobles en els quals desenvolupin les seves funcions:

- **Els Magistrats, Jutges i funcionaris del Ministeri Fiscal en servei actiu.**
- **Els caps governatius, econòmics o militars de districtes, províncies o places.**
- **Els empleats en la recaptació i administració de fons de l'Estat, nomenats pel Govern.**
- **Els Agents de Canvi i Corredors de Comerç, de qualsevol classe que siguin.**
- **Els qui per les Lleis o disposicions especials no puguin comerciar en determinat territori.**

EXERCICIS

- El senyor A és dedica al cultiu d'hortalisses per auto-consumir-les. La seva activitat és constitutiva d'empresa? El senyor A és empresari? Per què?

No, perquè les cultiva per a ell nomès.

No, perquè les hortalisses les cultiva per a ell sol, si les venges a un altre si seria empresari. Seria un empresari si ho fes amb ànim de lucre.

- Assenyaleu breument els criteris de distinció entre empresa, empresari i establiment mercantil.

- **Empresa:** És el conjunt organitzat de persones i coses dedicades a l'obtenció de béns o a la prestació de serveis amb la finalitat d'obtenir uns guanys il·limitats.
- **Empresari:** És la persona que dirigeix i que té dret a manar en una empresa.
- **Establiment mercantil:** És el conjunt de béns que utilitza un subjecte l'empresari a la seva empresa.

- Poden ser els menors empresaris?

Sí que poden ser-ho, si és que estan legalment emancipats, o si o han heretat sempre i quan tinguin capacitat legal.

- Pot un incapac mental exercir de forma personal el comerç?

No, perquè al no tindre totes les qualitats normals, la Llei exposa que els discapacitats, pròdigs, etc. no tenen dret a realitzar actes econòmics. Però si ho podran fer si tenen un curador que el mani.

13. Quina diferència hi ha entre una prohibició i una incapacitat per a exercir el comerç?

- **Prohibició:** És quan no és pot exercir la professió mercantil en el mateix lloc on es treballa. Exemple: un jutge fica una tenda al seu poble. Els actes exercits per un que esta prohibit és vàlid.
- **Incapacitat:** Els incapacitats són aquelles persones que són excloses per malatia, prodigalitat, fallida. etc. i no poden exercir de cap manera treball en un lloc determinat. Els actes exercits per un incapacitat són nuls.

1

-8-

•